

Türkiye iyi gidiyor para girişi artacak

Şekerbank'ın Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri Gökten, "Aldığı son kararlar gösteriyor ki Fed korktu, dedi ki 'ben sıkı para politikasına girersem, faizleri yükseltirsem, gelişmekte olan ülkeler borçlanmayacak.' Dünya borçlansın istiyorlar" sözlerinin ardından, Türkiye'nin global ekonomideki bu oyunu lehine çevirebileceğini söyledi.

Şekerbank'ın İstanbul'da yeni taşındığı Genel Müdürlük binasında bir araya geldiğimiz deneyimli bankacı Gökten, yapılacak ince ayarlar ve alınacak tedbirler sonrasında özellikle reel sektörün atılımının önünün açılacağına vurgu yaptı. Hasan Basri Gökten, başta Türkiye ekonomisi olmak üzere gündemdeki birçok konuyla ilgili sorularımızı yanıtladı.

Fed neden korktu?

■ ABD Merkez Bankası (Fed) art arda faiz artırımlarının önünü açacağı bir noktada, geri adım attı. Sizce bunun sebebi nedir?

Dünyadaki gelişen ülkelerin borçlanma tutarının toplamı 57 trilyon dolardan 200 trilyon dolara çıktı. Böyle acayip bir borçlanma var. Bu borçlanmanın yüzde 40'ı da bu ülkelerde büyüme ve istihdam yaratıyor. Fed kararı sonrası bu durumun değişme olasılığı ortaya çıktı. Dünyadaki tek geçerli para sisteminin dolar olduğunu düşünürseniz (bahsettiğimiz tüm bu borçlanmalar ABD Doları ile yapılıyor) gelişmekte olan ülkelerde bir anda sıkıntı başladı. Son 10 yıldır yüzde 10 büyüyen Çin'in büyümesi yüzde 7'lere düştü, parasını devalüe etti. Petrol krizi malum. Petrol üreten ülkelerin gelirleri düştü. Fed bir anda bu ve benzeri birçok gelişmeyi tetikledi.

■ O zaman tüm bunlar bir anda ABD'yi de etkiledi...

Tabii, Amerika da bundan etkilenmeye başladı. Fed korktu, dedi ki ben sıkı para politikasına girersem, faizleri yükseltirsem, gelişmekte olan ülkeler borçlanmayacak. Dünya borçlansın istiyorlar. 'Borçlandığının yüzde 40 ile ekonomi gelişsin, yine benden mal alsınlar, ben onlara mal satayım' diyor. Çünkü dünyada hala yüksek teknolojiyi Amerikan şirketleri yapıyor. Amerikan şirketleri uluslararası sermayeyi kontrol ediyorlar. Böyle olunca ABD bundan korktu. 'Gelişmekte olan ülkeler daha az borçlanırsa,

Kadife

Şahin

Finans

Sohbetleri

Türkiye'nin büyümesinde bankacılığın önemine vurgu yapan Gökten, üzerlerindeki yükün hafifletilmesi

halinde reel sektöre aktarılacak kaynakta ciddi artış olacağını söyledi. Gökten, Fed stratejisinin lehimize olduğunu ifade etti

Hasan Basri Gökten

FOTOĞRAFLAR: OZAN GÜZELCE

büyümelemleri düşerse ben de büyümem' dedi. Sıkı para politikasını yavaşlattı. Gelişmekte olan ülkelerin paraları değer kazandı. Paraları değer kazandığında daha fazla borçlanacaklar. Ve dünya ekonomisi biraz daha rahat işleyecek. Çin ve bizimle birlikte diğer ülkelerin paraları değer kazandı. Bu da bu ülkelerde faizlerin biraz aşağı gelmesini sağlayacak.

Fed'in bu politikası gelişmekte olan ülkeleri çok sık boğaz etmiyor. Bir noktada haksız rekabeti ortadan kaldırıyor. Siz de gelişmeye devam edin diyor. Dünyada dengeli bir büyüme sağlamaya çalışıyor."

■ Bu gelişmeler bize yarıyor mu?

Geçmişte bunu iyi kullandık. Umarım bu kez de iyi kullanırız. Faizlerde ufak geriye gidiş başladı. Umarım bu eğilim mevduat faizlerine de sirayet eder. Daha sonra da kredi faizlerine etki eder. Bunun sonunda da Türkiye ekonomisi canlanır. Türkiye ekonomisi son yıllarda iyi gitti.

'Avrupalı bankalardan çok iyi durumdayız...'

■ Türkiye'de bankacılığı nasıl görüyorsunuz? Kârların azalması sizi nasıl etkiliyor?

Dünya ekonomisindeki küçülme bankacılık sektörünü de etkiledi. İhracat zora girince orta ve küçük ölçekli şirketler sıkıştı. Para Amerika'ya yönelince paranın maliyeti arttı. Türkiye'ye gelen paranın miktarı da azaldı. Fakat son iki aydır bu girişler arttı. Ama bankacılık sektörünün maliyetleri de arttı. Sektörün toplam tahsili gecikmiş alacak oranı son birkaç yıldır artış trendinde olsa da yine de yönetilebilir bir seviyededir. Bu anlamda sektörümüz güçlü sermaye yapısı ve insan kaynağı açısından Avrupalı bankalardan çok daha iyi durumda. Ancak Türkiye'nin hedeflenen büyüme seviyesini yakalamasında finans sektörünün üstleneceği rolün önemi açısından, bankacılık sektörünün KOBİ'leri, yatırımları

ve üretimi desteklemesi teşvik edilmeli.

■ Bankaların sağladığı kredilerde durum ne?

Sektörün sermaye yapısı çok güçlü, yüzde 19'a varan bir özkaynak kârlılığı vardı. Bu düşmeye başladı. Bu yıl yüzde 10 özkaynak kârlılığı zor yakalayanır. Maliyetler artarken sermaye kârlılığı azaldı. Bu da bankaların kredi verme kapasitelerini etkileyecek. Reel sektörün büyümesi zorlaşacak.

Hasan Basri Gökten, bizi bankanın yeni merkez üssünde ağırladı...

Turizme 'yaklaşım' şart

■ Sizce ne yapılmalı?

Bankaların kaynak maliyetlerine etki yapan yükler var. Bunların düşürülmesi lazım. Turizmde sıkıntımız var. Kredilerin geri dönüşü aksayacak. Bunun için 2004'te yapılan İstanbul Yaklaşımı benzeri bir tolerans yapılanmasının kredilerin yapılanmasında, vadesinde, geri ödenmesinde bu yapının gündeme getirilmesinde fayda görüyorum. İhracat yapan sektörlerin de rahatlatılması lazım.

■ Gelecek nasıl görünüyor?

İyimser bakıyorum. Son gelişmeler Türkiye'ye para girişini artıracak. Tedricen önce mevduat faizlerine sonra kredi faizlerine yansıtacak. Böylelikle bir kredi rahatlaması ve kredi kullanımının artması söz konusu olacak. Kredi kullananların maliyetleri azalacak. İstihdam artacak.

İKİNCİ YARIDA ATAĞA KALKACAK

■ Şekerbank'ın öncelikleri, bu yıl belirlenen hedefleri nedir?

Kuruluşumuzdan gelen sürdürülebilir kalkınma odaklı bankacılık anlayışını bugün de koruyoruz. Ekonominin bel kemiğini oluşturan KOBİ'lerimizi esnaftan küçük boy işletmelere, tarımsal işletmelerden orta büyüklükteki ticari firmalara her ölçekte

destekliyoruz. Aile çiftçiliğinin yaşaması ve böylece kırsal hayatın devam etmesiyle köyden kente göçün engellenmesi için kırsal bölgelerde küçük üreticimizin verimliliğini artırmasına yardımcı oluyoruz. Üretenin yanında olmak istiyoruz. İlk yarıda biraz temkinli olacağız. İkinci yarıdan sonra kampanyalarımızı hızlandıracağız.